

rebe. Gaand og kunde sige: Adieu, vi have Intet dermed at gjøre.

Saaledes er det, de Doctrinaire tale, hvad enten det saa er dem, der lære det sidste academiske Lexicon udenad, eller det er de, som jeg har sagt, værste af dem alle, de demokratiske. Siger man da: Ja, men Communen kan ikke hjælpe og vil ikke hjælpe, hvad skulle vi da gjøre? saa svarer man: Saa kunne I døe, hvad kommer det os ved, Doctrinen leve og Verden døe! Det er: fiat justitia, pereat mundus, den gamle Sætning, som den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning) holder saa stærkt paa, det vil sige idag (Tscherning: Albrig!). So netop idag! Altsaa, man siger: Det vilde stride mod alle funde Principer og desuden mod det engang i Loven etablerede Princip, om vi vilde hjælpe Eder, og troe I, vi for Der Skyld vilde gaae hen og kæmpe mod og bryde fornuftige og forstandige Principer? Det kan ikke see. Vi kjende jo Ordene fra den franske Revolution: „Lad dem døe, der er ingen Nødvendighed for at leve,“ — Men det er netop Hovedfeilen, at man forsømmer at see Virkeligheden for at stirre sig blind paa en Doctrin; der kan være andre Tider, hvor man af Forskjærlighed for det, som man holder af, ikke glemmer at udstede Anathemaer over Doctriner, det har jeg ogsaa hørt. — Sagen er nu den, at man henvender sig til Regjeringen, hvilket jo aldeles ikke udelukker en Henvendelse til Communen; thi er Regjeringen velvillig stemt for at gjøre Noget i en saadan Sag, saa bliver en Henvendelse til Communen meget lettere, og derved, at jeg henvender mig til Regjeringen, har jeg derfor aldeles ikke tænkt paa at udelukke en Henvendelse til Com-

munen. Det er jo imidlertid Tilfældet, at der kan være Diebliske, hvor Communen kan have Bannfeligheder ved at hjælpe; det kan være, at Communen ikke kan hjælpe, uden at Andre atter komme den tilhjælp. Det kan være, at den har gjort store Udgifter og frygter for nye; jeg skal ikke kunne sige, om den københavnske Commune maaskee har paataget sig for store Udgifter, men vist er det, at den i de sidste Aar har havt overordentlig store Udgifter, og at den vel kan ængstes for nye, selv om de kunde synes paatrængende. Det kan jo ogsaa nok være, hvad mangen Gang er blevet udtalt i denne Sal, at den københavnske Commune kunde være mere tilbøielig til at see paa de store Skattehæders Tard end paa de smaae, navnlig paa Grund af den Repræsentation, den har, og som jeg ikke skal dable, da den er vedtagen ved Lov, men som jeg dog mener hældevel meget til den ene Side. Der er desuden mange Tilfælde, som vi have seet passere denne Sal og hele Rigsdagen, og som vise, at Staten kommer Communen tilhjælp. Dengang den Ulykke ramte Helsingør, at Sundtolben ophørte — en Ulykke for Helsingør som Commune — sagde man ikke til Helsingør: Hjælp Eder selv og hjælp selv Eders Fattige! Man sagde ikke: Hvad ville I hos os? I kunde jo have forudsæet, at Sundtolben engang vilde blive afløst, det var Noget, som ethvert fornuftigt Menneke i hele Landet vidste. Nei, det gjorde man ikke, man gik til det overordentlig store Skridt, som jeg selv har stemt for, og som jeg anseer for meget rigtigt, at give en Sum, der, om jeg huffer ret, beløb sig til 45 à 50 Rd. pr. hvert Individ i Helsingør; med saa stor en Sum rykkede man denne Commune tilhjælp.